

Ekonomia - vymedzenie pojmu

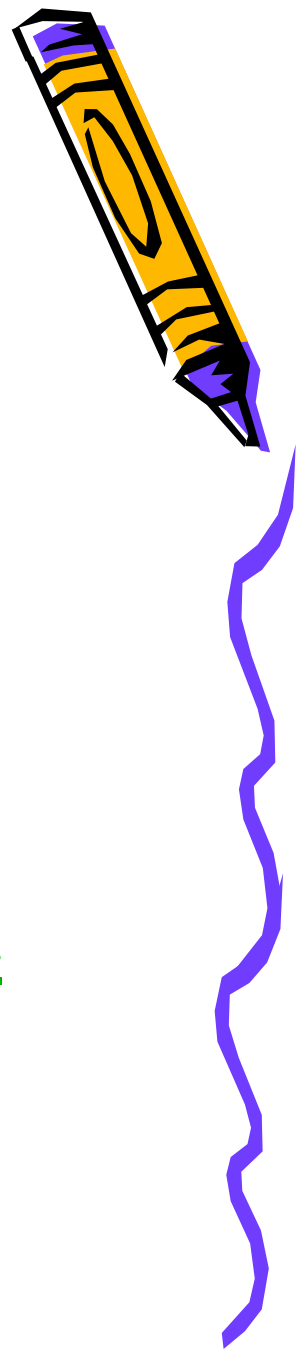
ZET PI Cvičenie 1.

budova FRI, miestnosť č.B212

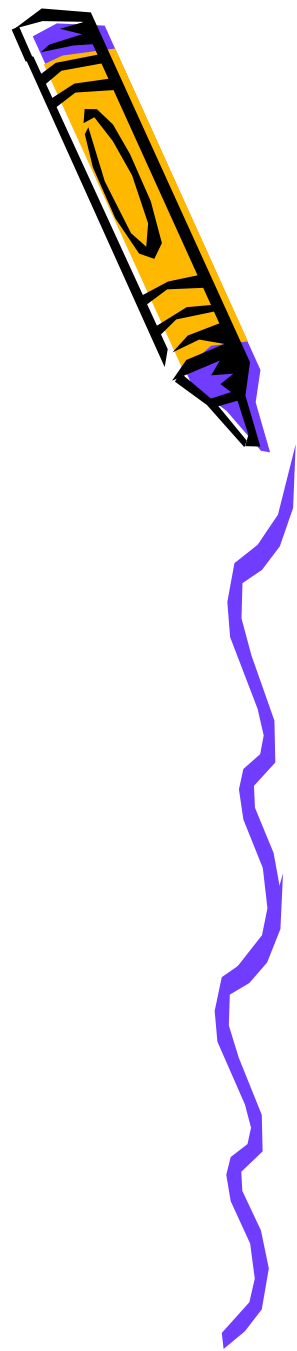
zuzana.stanikova@fri.uniza.sk

Materiály: fria.fri.uniza.sk/~kmame

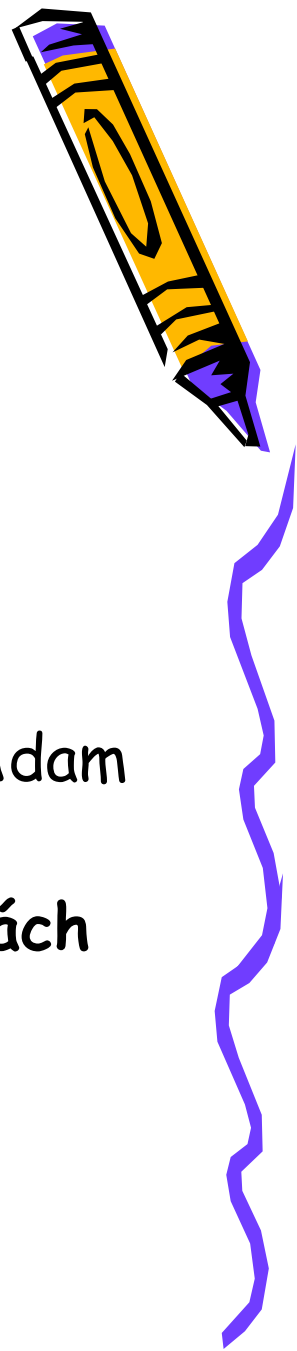

Vymedzenie pojmu: ekonómia Starovek

- Diela: Xenofóna, Platóna a Aristotela
- "Oikonomikus"
- oikos - dom, hospodárstvo,
- nomos - pravidlo zákon
- pôvodcom názvu je Xenofón

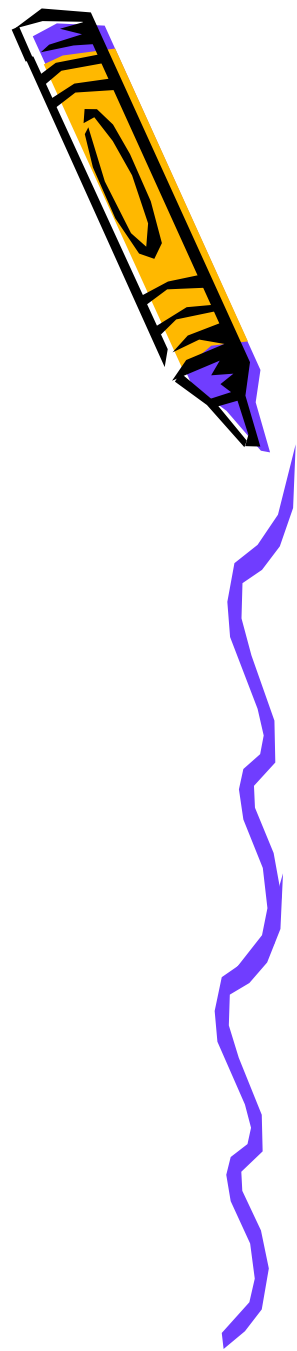

Vznik klasickej ekonómie (2. pol.18. st.) - historický prelom

- klasická ekonómia → ekonómia ako veda → od zahraničného obchodu k materiálnej výrobe (manufaktúry)
- Wiliam Petty, David Ricardo, **Adam Smith** - stúpenci politiky hospodárskeho liberalizmu (Adam Smith - zakladateľ)
- Dielo Smitha: **Pojednanie o podstate a príčinách bohatstva národov** - prvý ucelený výklad economickej teórie

- Ekonómia je veda
 - Ekonómia používa vedecké metódy pri skúmaní ekonomických javov

- Ekonómia je spoločenská veda o tom, ako spoločnosť využíva vzácne zdroje na výrobu užitočných tovarov a ako ich rozdeľuje medzi rozličné skupiny ľudí.

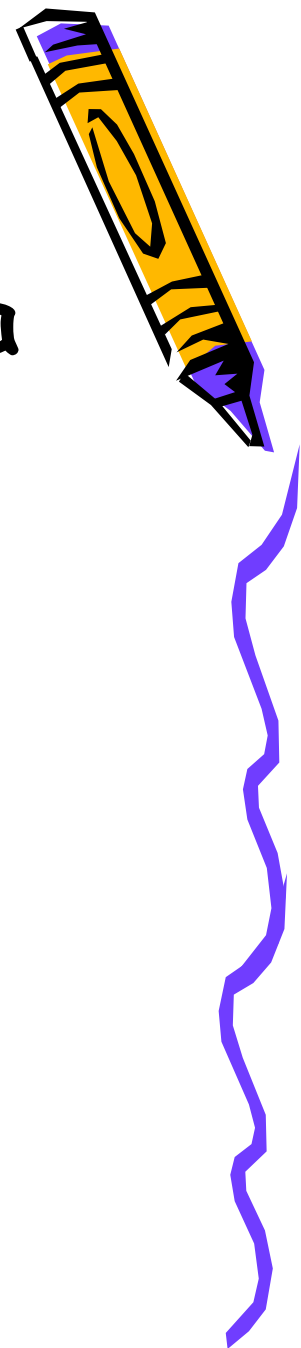
- Ekonómia je interdisciplinárna veda
 - využíva metódy a výsledky iných vedných disciplín
 - Napr. spoluprácou ekonómov, matematikov a štatistikov vznikla ekonometria

Zložky ET

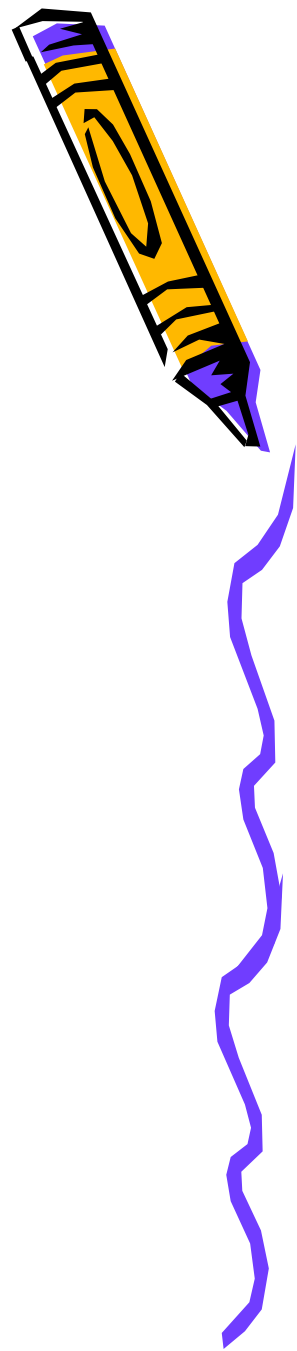
1. Všeobecná ekonomická teória

2. Podnikovohospodárska veda

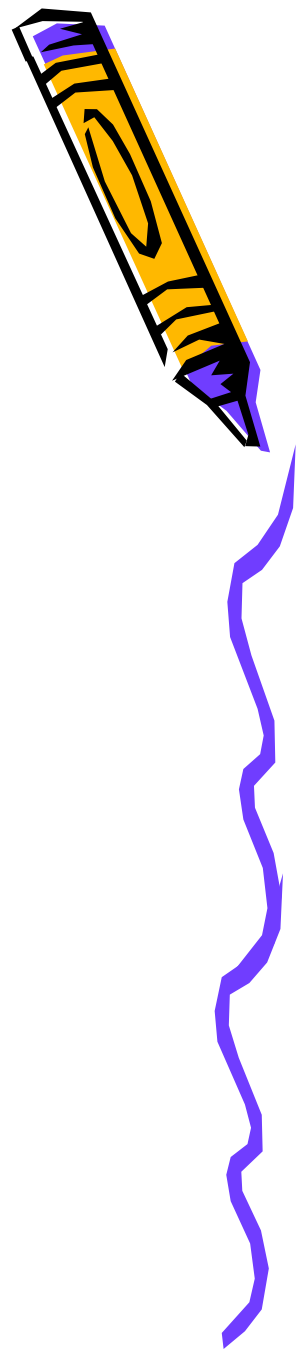

1. Všeobecná ekonomická teória

- teoretický základ ekonómie.

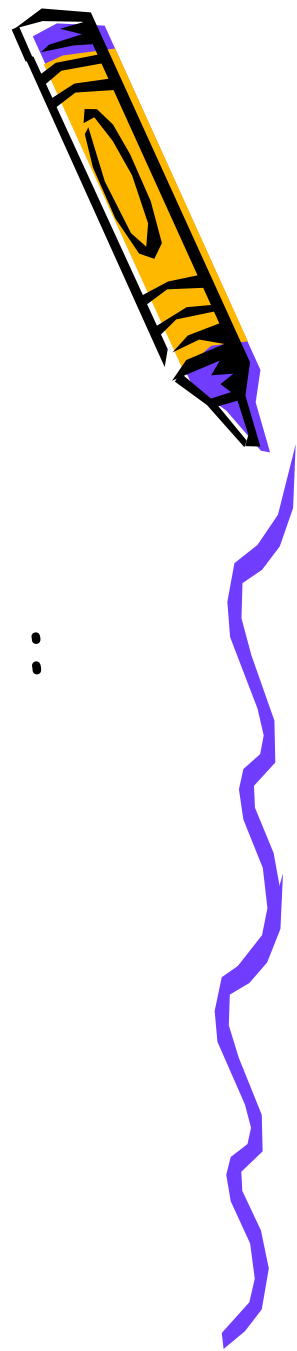

A. Podľa zamerania ekonomickej vedy:

- Dejiny ekonomického myslenia - dejiny ekonomických teórií. Táto časť ekonómie skúma : ČO BOLO, PREČO TO BOLO, PREČO SA TO STALO.

- Teória národného hospodárstva -
zaoberá sa súčasným stavom
hospodárstva. Odpovedá na otázku :
ČO JE a PREČO TO JE TAK.

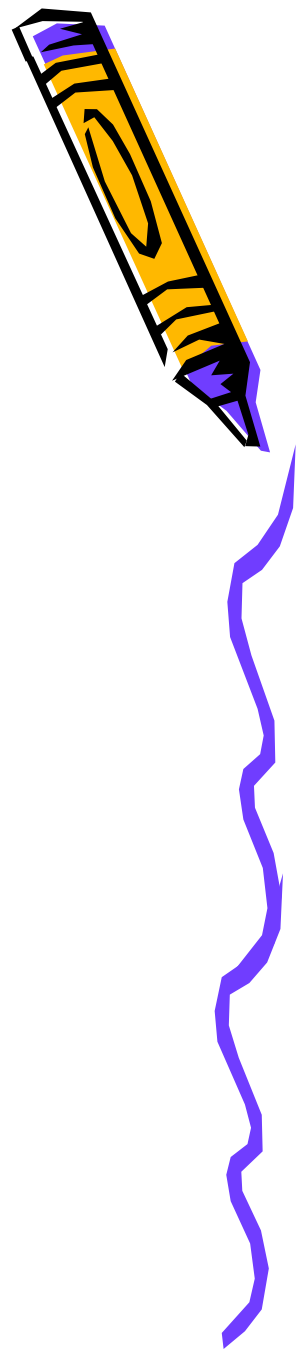

- Teória národohospodárskej politiky - analyzuje ciele a prostriedky hospodárskej politiky. Odpovedá na otázky : ČO SA MOŽE STAŤ, AKO TO DOSIAHNUŤ, AKÉ NÁSTROJE POUŽIŤ.

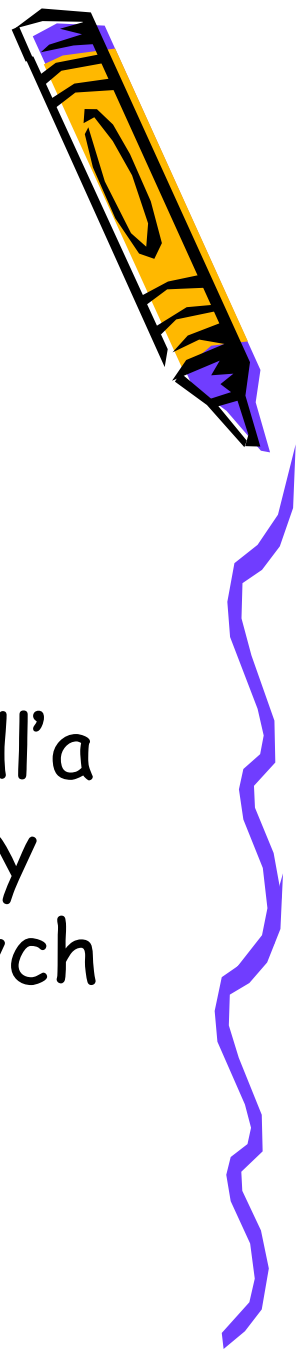

B. Podľa typu problémov, ktoré ekonómia rieši

- makroekonómia
- mikroekonómia

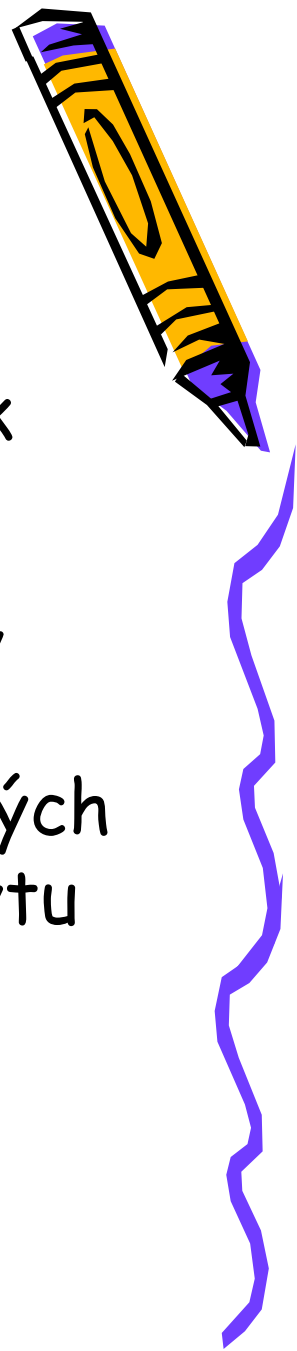
Makroekonómia

- z gréckeho *makros*- veľký
- skúma zákonitosti, správanie a mechanizmus fungovania celého hospodárstva
- charakterizuje stav ekonomiky podľa makroagregátov a zmeny ekonomiky podľa priemerných alebo pomerových ukazovateľov.

Mikroekonómia

- *mikros - malý*
- analyzuje správanie jednotlivých zložiek celku
- je zameraná na jednotlivca, domácnosti, firmy, odvetvia
- vysvetľuje proces tvorby cien jednotlivých tovarov, vzájomný vzťah ponuky a dopytu po jednotlivých tovaroch

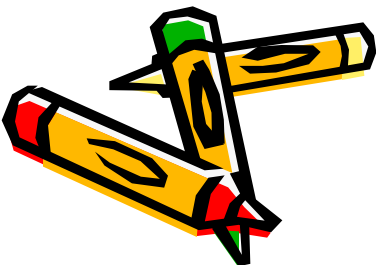
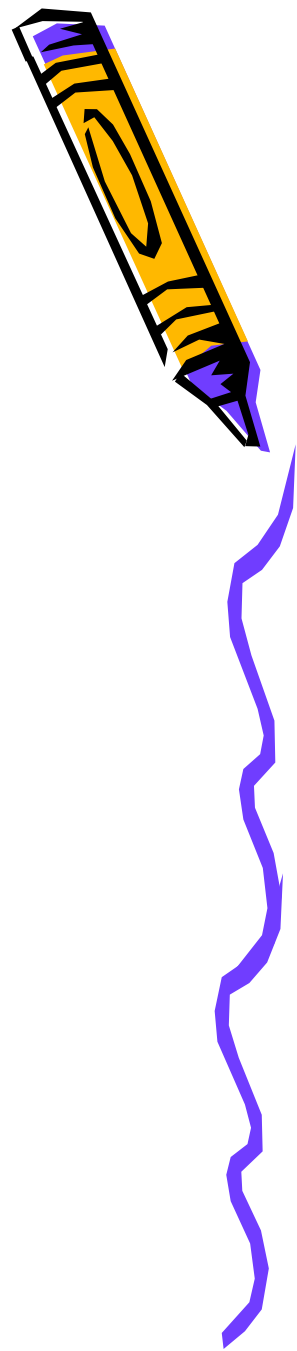

- *Makroekonómia aj mikroekonómia sú navzájom previazané.*

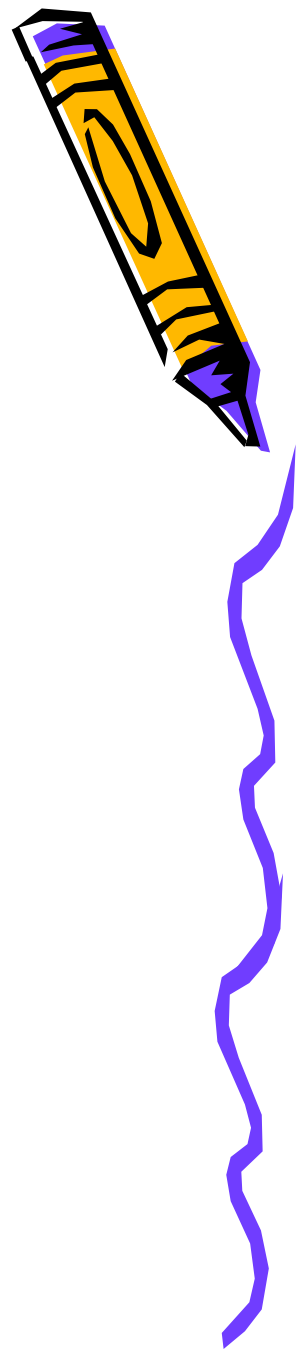
ET je tvorená :

- Pojmami,
- Vedeckými výroky,
- Hodnotovými súdmi

2 prístupy v ET

- pozitívny
- normatívny

Pozitívna ekonómia

- *Opisuje fakty a správanie ekonomiky.*
- *Prijíma ekonomickú realitu takú, aká je.*
- *Opisuje ju a hľadá v nej zákonitosti fungovania.*

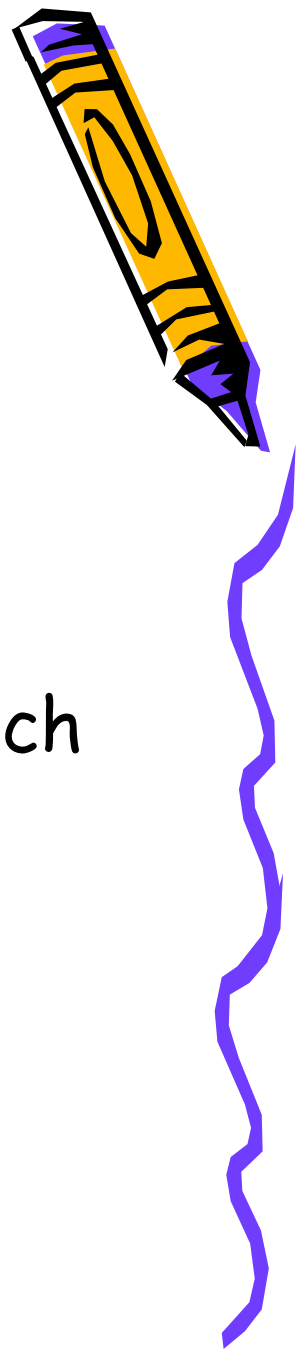
Normatívna ekonómia

- *zahrňa etické a hodnotové súdy, o ktorých možno polemizovať, ale nikdy ich nemožno doložiť vedecky alebo sa odvolať na fakty.*

2. Podnikovohospodárska veda

- zaoberá sa všetkými druhmi podnikov, ktoré vystupujú ako podnikateľské subjekty
- skúma procesy v podniku a na základe nich vypracováva postupy na zabezpečenie stanovených podnikových cieľov
- zaoberá sa hospodárením v podniku

Členenie podnikovohospodárskej vedy:

- všeobecná podnikovohospodárska náuka
- špeciálne odvetvové podnikovohospodárske náuky (odvetvové ekonomiky)
- špeciálne funkčné podnikovohospodárske disciplíny (prierezové ekonomiky)

